

АСТАНА

АҚШШАМЫ

(көрнекті қаламгер Жанат Елшібек туралы эссе-сыр)

Маған өмір жолымда бағыт-бағдар берген, ақылымен, жеке үлгісімен алға жетелеген аса қымбат жандардың бірі – есімі елімізге жақсы танымал қаламгер Жанат Елшібек. Сол кездері мен Қызылжарда, ол Алматыда, елдің әр қиырында жүрсек те, таныстырып, табыстырған тағдырыма ризамын.

Өмірде не бір қызық жайлар бола береді ғой. Жәкеңмен біз кездейсоқ таныстық. Бірде түскі үзілістен ертерек келіп қалам, қағазымды қолыма ала бергенім сол еді, алдымда тұрған телефон шылдыр ете қалды. Трубканы көтеріп: «иә», – дедім. Ар жақтағы азамат, дауысы ашық екен, аңқылдап тұр. Амандық-саулық сұрасқаннан кейін: «Лениншіл жас» газетінен Жанат Елшібеков едім, сіз кім боласыз?» деді бірден. Өзімнің тілші екенімді айттым. Сол-ақ екен, сұхбаттасым іліп ала жөнелді. «Жақсы болды, сізге бір өтінішім бар, газетімізде «Солтүстік Қазақстан облысында қысқы спорттың дамуы қалай?» деген тақырыпта проблемалық мақала жарияламақшы едік. Соған өзіміз шыға алмай жатырмыз. Осы мақаланы сіз жазып берсеңіз» деп бір-ақ тоқтады. «Көлемін шектемейміз, тек уақыт тығыздау болып тұр, көп созбасаңыз» дегенді тағы қосып қойды. Ол кезде редакциядағы ең жас қызметкерлердің бірімін. Басқа басылым түгілі, өзімнің тікелей міндетімді қалай орындаймын, қайтсем басшылардан сөз естімеймін деп уайымға салынып жүретін кезім. Ойланып қалдым. «Жәке, Жәке», деп жағдайымды түсіндіруге оқтала берген едім, алматылық журналист бастырмалата сөйлеп әңгімесін әрі қарай жалғап әкетті, сірә, келісті деп ойлаған болуы керек, қандай мәселелерге назар аудару керектігін тәптіштеп жатыр. Осыдан кейін күмәнім далада қалды. «Иә, иә» деп бас шұлғи бердім. Телефон трубкасын орнына қойғаннан кейін аяқ астынан болған әлгі әңгіменің әсерінен айыға алмай біраз отырдым. Бала кезімнен үзбей оқып келе жатқан республикадағы ең беделді басылымдардың бірі «Лениншіл жастан» Жанат Елшібеков телефон шалды, өтініш білдірді десем әріптестерім сене қояр ма екен?! Соған өзім де сене алар емеспін. Сол кездің өзінде Жанат Елшібековтің мақалалары, түрлі сөз жұмбақтары, ребустары, табиғат құбылыстары туралы мөлтек әңгімелері «Лениншіл жаста» ғана емес, балалардың қолынан түспейтін «Балдырған», «Білім және еңбек» сияқты журналдарда да жиі жарияланатын. Бір сөзбен айтқанда, ол сол кездің өзінде үлкенге де, кішіге де танымал журналистердің бірі болатын. Осындай ойы ұшқыр, қаламы жүйрік журналист қолқа салып тұрса, не жан қалады?! «Қайткенде де бұл тапсырманы орындауым керек» деп түйдім де, жедел іске кірістім. Оңай шаруа емес екен, проблемалар, пайдаланылмаған мүмкіндіктер шаш-етектен. Бұрын бұл тақырыпқа қалам тартпағандықтан ба, қатты киналдым. Арасында Жәкең телефон шалып, жағдайды сұрап қояды. «Жазып жатырмын, сын жағы басым болатын сияқты» деймін. «Дұрыс, дұрыс, сын түзелмей, мін түзелмейді, кемшіліктер болса, көрсет, мамандарды тарт, жалпы ахуалды жан-жақты талдауға тырыс» дейді ол. Содан не керек, өлдім-талдым дегенде, мақаланы бітірдім-ау. Ол кезде қазіргідей интернет деген жоқ, жазғанымды төрт бүктеп конвертке салдым да, жедел Алматыға жөнелттім.

Арада едәуір уақыт өтті. Газеттің жаңа нөмірі келген сайын аударып-төңкеріп қараймын. Жоқ. Содан жарамай қалған ғой, деп үмітім үзіле бастаған. Бір күні тағы да телефон шылдыр ете түссін. Жәкең екен, дауысы саңқылдап тұр. «Мақалаң бүгін шықты, көлемді болғаннан кейін жатыңқырап қалды, ренжіме» дейді. Қайдағы ренжу, басқа сөз аузыма түспей, «рахмет, рахмет» дей беріппін. Бұл жай әріптестерімнің назарынан да тыс қалған жоқ. Дүйсенбілік лездемеде бас редактордың өзі: «Жарасбайдың «Лениншіл жаста» жарияланған мақаласын оқыған шығарсыздар, маған ұнады, сондай дүниелер өз газетімізде де шығып жатса артық болмас еді» деді. «Жақсы сөз – жарым ырыс» деген

емес пе, осы оқиғадан кейін қиналған кездерімде көңілімді торлап, неше түрлі ойларға жетелейтін күдігім біршама сейіліп, осы мамандықты қайткенде де меңгеремін деген сенімім нығая түсті. Сол сеніміме қанат байлаған, жылы сөзімен, ағалық ақылымен жолымды ашқан жандардың бірі Жәкең десем асыра айтқаным емес.

Осыдан кейін Жәкең жиі хабарласатын болды. «Солтүстіктен бізге жазатындар аз, бізге де, өзіне де пайдалы, байланысыңды үзбе, «Лениншіл жастың» мектебі жақсы, басқа тақырыптарды да қамтуға тырыс» деп қояды, неше түрлі тақырыптар ұсынады. Қарым-қатынасымыз Жәкең «Социалистік Қазақстан» (қазіргі «Егемен Қазақстан») газетіне өнеркәсіп бөлімінің меңгерушісі болып ауысқаннан кейін де үзілген жоқ. Газеттің облыста меншікті тілшісі болғанына қарамастан, маған да үйіп-төгіп тапсырма береді. Мінезі сондай ашық екен, қашан хабарласса да, ежелден таныс адамдай елжіреп тұрады. Осылай Жәкеңмен бір-бірімізді көрмей жатып-ақ, тонның ішкі бауындай араласып кеттік. Негізі Жәкең өнеркәсіп саласынан алыс адам ғой, бірақ жазғандарынан оны аңғармайсыз.

Көркем ой, шұрайлы тілімен темір-терсектің өзіне жан бітіреді. Мені де «қай саланы болмасын білгеннің артықтығы жоқ, журналист сан қырлы болуы керек, тың тақырыптар, материалды берудің жаңа формаларын ізде» деп қамшылайды. Осылай ол менің ақыл-шыма, ұстазыма айналды. Кейін білдім, Жәкеңнің мен сияқты шәкірттері әр облыста бар екен. Алматыда отырып-ақ, шалғайда жүрген бейтаныс әріптестеріне қамқорлық жасап, бағыт-бағдар беріп, қанаттарының қатаюына көмектесуді өзіне парыз санаған, тұла бойынан нағыз қазақы тәрбиенің иісі аңқып тұратын Жәкең сияқты үлкен жүректі қаламгер көп емес-ау бізде?!

Қателеспесем, Жәкең біздің өңірге жұмыс бабымен екі рет келді. Жазда, «Социалистік Қазақстанның» сол кездегі меншікті тілшісі марқұм Байтұяқ Жанымбетов, біздің газеттің ауыл шаруашылығы бөлімінің меңгерушісі Амандық Жантеміров — төртеуіміз Жамбыл ауданына шықтық. Жәкең жол бойы табиғатты тамашалап, тамсанумен болды. Ұлы Ғабеннің (Ғабит Мүсіреповтің) туған топырағы – Елтіңжалға табанымыз тигенде тіпті жас балаша қуанды.

— Құр кеуде басқанменен «білемінге»,

Көп жайды біз ұғамыз жүре-жүре.

Бақсам мен – Елтіңжалға баратын жол

Ғабеннің жатыр екен жүрегінде!» – деп тіл ұшына оралған өлең жолдарын бірнеше рет қайталаған ол: «Ғафаң (қазақтың белгілі ақыны Ғафу Қайырбеков) қалай тауып айтқан» деді. Әңгімеге Амандық араласып, Ғабен үшін Елтіңжалдан асқан, Елтіңжалдан қымбат жер болмағанын дәттей жөнелді. Біз де бар қызығын үйіп-төгіп, босатпай құшағынан сүйіп-өбіп, ерке құсын сағынып қарсы алатын Елтіңжал нағыз «нар шөккен» киелі жер, шырайлы да шұрайлы өңір екенін, осы көріністі тамашалаған Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаевтың өзінің: «Мына жердің байлығы астында емес, үстінде тұр ғой» дегенін еске салып жатырмыз. «Бәсе, өзім де ойлап едім, ұлы адам туса туғандай жер екен» деп көк майсаға аунап-аунап алады. Жолай Ғабен «талма түстер, күрең кештер тұсында» жасында жалаң аяқ келіп, талай шомылған Құдайкүл көліне соқтық. Бәріміз бір-бір сүңгіп алып, жағаға шыққанда, Жәкең көл ішінде ұзақ отырып қалды. Бізді ұмытып, ойға берілген сияқты. «Әлде, ұлы сөз зергерімен іштей сырласып отырды ма екен?..»

Құдайкүл көлінің жағасында да біраз әңгіменің басы қайырылды. Өзіміз күнде көріп жүргендіктен бе, біз аса елеңдей қоймайтын дүниелерге ол қызыға қарайды, сол жердің өзімізге еріп жүрген азаматтарына сұрақты қарша боратады. Бәрін бүге-шүгесіне дейін тәптіштеп сұрайды. Ел анасы Ұлпан мәңгілік мекенін тапқан қорымға да бәрімізді жетелегендей болып апарған. Қызылжарға қайтар жолда да алған әсерімен бөлісіп, біраз әңгіменің тиегін ағытқан. Осы сапардан кейін түрлі басылымдарда Жәкеңнің бірнеше материалы жарық көрді. Тартымды, бірінен бірі өтеді. Сөйтіп, Жәкеңнің елгезектігінің, сергектігі мен сезімталдығының арқасында өзімізге таныс біраз жайларға жаңа қырынан қанықтық. Жәкеңмен көп жыл «Лениншіл жаста» қанаттаса қызмет істеген сол кезде қазақтан шыққан санаулы қаламгер қыздардың бірі Мағира Қожахметова жазғандай, «Жер

көктегі жоқты іздемейді, жер көктегі бар нәрсені қырағылықпен сол күйінде мүсіндеп, ұмытылмайтындай зердеңе құяды... Үлкенді-кішілі аңдар мен құстардың қызықты қылықтары, төңіректегі түрлі-түрлі құбылыстар мөлтек әңгімелерінде әдемі астасып жатады. Екіншісі бірі сезе бермейтін сәттерге назар аударта білуі ғажап» екен. Осылай бізге болмашы болып көрінетін көріністерді ойнатып берудің нағыз шебері екеніне көз жеткіздік. Қаламгердің осы шеберлігі өңірімізге есімі жақсы танымал диқан Елтай Бектемісов туралы жазған «Мандай тер» деп аталатын очеркінде де жарқырай көрінген. Жәкеңнің «Социалистік Қазақстанның» тұтас бір бетіне жарияланған, кейін қаламгерлер арасындағы айтулы бәйгеде жүлде алған осы шығармасы өз басыма оның жүрегінен төгіліп түскендей көрінген. Бейне тұнып тұрған ғашық ғұмыр бояулары. Қарасөзбен жазылған дастан ба дерсің?! Күзгі қарекет, жал-жал дестелер, теріскейдің самалы тербеген астықты алқап... Автордың тұтастай шығармашылығына тән сан қырлы қасиет үндесе топтасқан мұнда: сыршыл жүрек, ақындық қабылдау, әсемдікті сезініп түйсіну, табиғат құбылыстарына тандану, оның тұңғыық тылсымына бойлау оқырманды баурап, неше түрлі ойға жетелейді. Әйтеуір бей-жай қалдырмайды. Осыдан кейін өзің де туған жердің төсіне бір түрлі елжіреп, ғашық көзбен қарай бастайды екенсің.

Бұрын жолы түспеген өңірдің сұлу табиғатынан Жәкеңнің өзі де көп әсер алса керек, араға аз ғана уақыт салып Қызылжарға тағы келді. «Солтүстіктегі жаздың күзге ойысар сәтін көрдім ғой, енді әдейі қысты тандадым» деді ол пойыздан түсіп жатып. Дала төсін сағынып қалса керек, қалаға көп бөгелгісі жоқ, бірден Шал ақын ауданына тарттық. Сол күні аяқ астынан сырғыма жүріп, боран көтерілмесі бар ма?! Жәкең болса, кәрі қыс мінезінді таныт дегендей, машинаның қырау шалған терезесін сүртіп әлек. «Керемет!» деп қояды. Бұл сапардан да Жәкең қойны-қонышын олжаға толтырып қайтты. Шыны керек, Жанат Елшібековтің сапарлары облыс үшін құбылыс болды. Олай деп отырғаным – бұған дейін де Қызылжарға талай журналистер келген. Бірақ солардың бірде-бірі біздің аймақтың табиғатына терең үніліп, ерекшеліктерін дәл Жәкеңдей айшықтай алған жоқ. Жәкең өзінің сұлу суретімен Есіл өңірінің тамаша табиғатын тіпті түрлендіріп жібергенін байқадық сол кезде. Жәкеңнің осы шеберлігі қолыма тиген көптеген шығармаларына тән екенін аңғару қиын емес. Ол әсемдікті, тосын жайттарды, сирек құбылыстарды бейнелеудің зергері. Оның іздейтіні – табиғаттың таусылмайтын тылсымы. Осылардың бәрінен оның қолына қалам ұстағаннан ізденісі мен талғамы ешкімге ұқсамайтын ізденімпаз журналист екенін аңғарасың. Жазушы-журналист Жанат Елшібек шығармаларынан сусындағандардың көл-көсір тың дерек, қызықты мәліметтерге кенеліп, рухани жетілетіні анық. Демек, оның кез келген еңбегі оқырман үшін үлкен олжа. Әдебиет деген құдіреттің басты қасиеті – оқырманды не қайғыртып, не қуантып, жан дүниесін бейжай қалдырмау, әйтеуір бір сезімдерге бөлеу десек, Жәкең осыны әу бастан жүрегіне түйген және оның тәсілдерін шебер меңгерген.

Жеке кітапханамда Жәкеңнің бүкіл кітаптары бар. Жасырмаймын, бір мәселелерде тұйыққа тірелгендей болсам, жазушының сол еңбектерін қолға алып, ой теңізін сүземін. «Жетім жұрт», «Қош бол, теңіз» (республикалық «Жалын» баспасының балалар мен жасөспірімдерге арналған жабық бәйгесінде жүлде алған), «Жазылмайтын жара», «Уақыт – сынап», «Сырлы әлем» кітаптары, сондай-ақ, кейінгі дүниеге келген повестері «Балықтың қылтаңы», «Әлем көз тіккен Мекке», «Алтын кіндік», «Найзағай жаралаған егіз қайың» – қай еңбегінің болсын, айтары мол. Нағыз шабыттың қайнарына тап боласың, оқыған сайын ойланасың, толғанасың.

Ойлап отырсам, Жәкеңмен танысып, араласа бастағанымызға да, қырық жылдың жүзі болып қалыпты. Осы уақыттың ішінде талай оқиға бастан өтті. Екеуміздің арамыздағы әріптестік қарым-қатынас шынайы достыққа ұласып, ағайындылар арасында ғана болатын сезімге от берді. Бір-бірімізді аз уақыт көрмесек сағынатын, іздеп тұратын болдық. Жәкеңнің Алматыдағы пәтері жол түскен сайын ат басын тірейтін бір үйімізге айналды. Жауапты хатшының жұмысы таусылмайды ғой, Жәкең қызметтен кеш келеді. Соған қарамастан түннің бір уағына дейін әңгіме-дүкен құрып, сырласамыз. Шығармашылық

жоспарларымен бөліседі, маған да ой салады. Сол күндерден алған үлкен сабағым – Жәкең не нәрсені болсын, қолға алғаннан кейін, жеріне жеткізбей тынбайды, еңбекқорлығы да кісі қызығарлықтай. Журналистің тіршілігі белгілі ғой, таусылмайтын бір жұмыс, күнде мұрныннан шаншыласың да жүресің, бір адым ілгері аттасаң, екі адым кейін шегініп кететін кездерің де болады. Тіпті кейде өмірлік серігіңе айналған қаламға қарағың да келмей қалады. Жәкең болса, күнделікті мазасыз күйбеңмен жүріп шарқ ұра ізденеді, не нәрсенің болсын әбден иінін пісіріп, қайнауын күтеді. Өйткені, ол «жүрек сүзгісінен сүзіліп, сөз домнасынан шыңдалып» барып қағазға түскен ойлардың оқырманның талғамына татитынын жақсы біледі. Сондықтан да қандай істі қолға алса да аянбайды, ащы терін төгеді, тебіренеді. Өзі жазғандай, «шамырқанған ойлар сілемін ала қағаз бетіне шашып тастау, көмейге кептелген найзағай пікірлеріңді ірікпей жасындай ойнатып тіліп-тіліп айту, майдан қыл айырғандай баптап, әйтпесе майдаламай, мақтамен бауыздағандай жеткізер жетелі сөз бен ордалы ойдың тұңғығына үнілу» кімге оңай дейсіз. Жәкең әр кез сүйікті оқырманына жүрек сүзгісінен екшелген ойларын ғана ұсынады. Кез келген мәселенің қаламгердің оң жамбасына дөп келуінің астарында осындай бейнет, ізденіс, қажыр-қайрат жатқанын екінің бірі біле бермейтіні анық. Сол бейнетті бірге көтеріскен марқұм Зина жеңгейдің қолынан дәм татқаным да ұмытылмақ емес. Сол кезде Білім және ғылым министрлігінде қызмет істеген Зекең Жәкенді сәбидей өбектеуші еді. «Ол кісінің бар білетіні жазу, сызу ғана, денсаулығы да жоқ, жанарын тауысып болды» деп уайымдап отыратын. Бірақ өкінішке қарай, өзі өмірден тым ерте кетіп қалды.

Расында да, Жәкеңнің денсаулығы ерте сыр бере бастағанын аңғарған едім. Оны өзі де жасырмайтын. Бірнеше рет отадан өтті. Өзі де, балалар да жас. Жұмыстан қол үзіп аламын ба деп жүрексінетін. Бірақ берілген жоқ. Күресе жүріп шеберлігін шыңдады, оқырманға жыл сайын дерлік жаңа шығармасын ұсынуды әдетке айналдырды. «Осының бәріне қалай үлгересіз?» деп сұраймын кейде. «Жазбасам отыра алмаймын, үкілеп жүрген ойларым көп, сен де журналистикамен шектеліп қалма, көркем дүниелер жаз. Уақыт — сынап, ертең өте шығады» дейді ол.

Әр кездері Жәкең, Жәкеңнің өмірі мен шығармашылығы жайлы ой толғаған әріптестері оның қазақ баспасөзіндегі танымдық жанрдың көкжиегін кеңейтуге сіңірген еңбегі өлшеусіз екенін баса айтады. Расында да, қиыннан қиыстырып, сөзжұмбақ құрастыру оңай іс емес. Құрастырмақ түгілі соны шешкен кезде де миымыздың ашып кететіні жасырын емес қой. Жәкеңнің осы тақырыптағы дүниелерінің ұзын саны екі мыңнан асады екен. Қазақстандағы тұңғыш алып сөзжұмбақты құрастырған да — Жанат Елшібеков! Оның әр кездері жарық көрген «Сен білесің бе?», «Зерек», «Мың бір қызық», «Таным» секілді кітаптары осындай тынымсыз ізденістен туған. Бір атап өтерлік жайт, оның осы еңбектері өзінің құндылығын бүгінгі таңда да жойған жоқ.

Үлкенді-кішілі газет редакцияларының тіршілік-тынысы, әсіресе, күнде күйіп-жанып жататын секретариаттың қызметі маған да жақсы таныс. Әріптестеріміз секретариатты басылымның бас штабы деп тегін атамайды ғой, ол өзінің журналистік ғұмырының қыруар жылын осы күрделі қызметке арнады, тек ел газеті – «Егемен Қазақстанда» тапжылмай жиырма екі жыл жауапты хатшы болғанының өзі неге тұрады?! Ол осылай күн сайын дерлік шығатын газеттің қым-қуыт шаруаларының бел ортасында жүріп, қаламын суытқан жоқ, шығармашылығын дамытып, бірегей дүниелерді өмірге әкелді.

Қаламгердің оқырмандардың ыстық ықыласына бөленген сол еңбектері әдебиетшілердің де назарынан тыс қалмағанын айту ләзім.

Жанат Елшібек кім? Ол қазақ әдебиеті мен журналистика саласына өз жанынан не жаналық қосты дегенде, баспасөз бетінде оның шығармаларына небір жылы лебіздер білдірген бертінгі қазақ әдебиеті саңлақтарының ой-толғамдарына ат басын бұра кету артық болмас. «Бізге (журналистер, жазушылар, ақындарды айтам) іздену жетіспейді. Дүниенің барлық құпиясын баяғыда-ақ біліп қойғандай, өзімізден басқаны оқымаймыз. Өркениет дәуірінің ғылымы мен техникасы неше түрлі таңғажайып құбылыстарға

адамзатты куә етіп келеді. Бірақ соның бәрін қадағалап, ой елегінен өткізуге ерінбейтін ізденімпаздық, еңбекқорлық кез келген адамның маңдайына жазылмаған. Бұл жағына келгенде біздің Жанат алдына жан салмайды. Түрлі басылымдарда мезгіл-мезгіл жарық көрген танымдық туындылар, табиғаттағы адам таңданарлық оқиғалар, хайуанаттар мен жануарлар дүниесінің өміріндегі ғажайыптар, шаң басып, құмға сіңген тарихтың беттері – осының бәрін жиып-теріп оқырманға жеткізетін де Жанат... Менің Жанат бауырыма ерекше құрметпен, өзіме жақын тарта қарайтын себептерім бар. Біріншіден, екеуміз де теңіз жағалаған қазақы ауылда туып-өскенбіз. Екеуміздің де шығармашылықтағы стихиямыз – теңіз. Ол Балқаштың бойында, мен Каспий теңізінің жағалауында балалығымызды қалдырыппыз. Екіншіден, Жанаттың да, менің де туған ауылымыз «Қызылбалық» деп аталады. Екеуміздің де журналистік жолымызды ашқан алтын босағамыз – «Лениншіл жас» деп жазыпты көзі тірісінде бар қазақтың мақтанышына айналған айтулы ақын, Қазақстанның халық жазушысы Фариза Оңғарсынова. Осы сөздерде қаншама жылылық жатыр десеңізші! Мәжіліс депутаты болып Астанада тұрған кезімде Фариза апаймен жиі кездесіп жүрдім. Бір комиссияда болдық. Жарықтық, тілге оралған сөзді ірікпеуші еді. Ұнамсыз жайды байқаса, жанары жарқылдап, бет-жүзің демей тіліп түсетін. Сол мінезді ақынның Жәкең туралы жоғарыда елжіреп айтқан «Жанат бауырым», «біздің Жанат» деген сөздері оған деген елдің сүйіспеншілігін, жансебіл еңбегіне деген шынайы ризашылықты білдіріп тұрған жоқ па?!

Әу бастан тынымсыз еңбек жолын таңдаған, әрдайым қаламын суытпай бабында ұстайтын, ойы әсте қалғымаған, қиялы ұшқыр көсемсөзші, сезімтал да сергек жазушы, ізденісі мен талғамы ешкімге ұқсамайтын журналист Жәкеңнің көп жылғы еңбегі елеусіз қалған жоқ. Ол — Қазақстан Журналистер одағы сыйлығының үш мәрте иегері. Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының лауреаты, өзі туып-өскен Алматы облысының және Қаратал ауданының құрметті азаматы, «Қазақстанның құрметті журналисі», Мәдениет қайраткері. «Құрмет» орденімен, Тәуелсіздік және Астанаға – 10 жыл мерекелік медальдарымен марапатталған. Бұлардың бәрін сөздің ретіне қарай, еңбектің жанғаны, бағаланғаны жақсы ғой деген ниетпен тізбелеп отырмын. Әйтпесе, Жәкең атақ-даңқ қуған адам емес.

Журналист, жазушы Жанат Елшібек жайлы сөз қозғай отырып, тағы бір жайға тоқталмай кетсем, ол туралы жүрек сырымды толық ақтара алмаған болып шығар едім. Еңбек жолымыздың «Егеменде» тоғысуы екеумізге де сын болды. Төртінші сайланған Мәжіліс мерзімінен бұрын таратылғаннан кейін «Егемен Қазақстан» газетіне бас редактордың руханият мәселелерімен айналысатын орынбасары болып тағайындалдым. Мен келгенде Жәкең зейнет демалысына шығатын болып, құжаттарын жинастырып, бір аяғын үзеңгіге салып отыр екен. Басылымның сол кездегі басшысы Сауытбек Абдрахманов: «Жәке, сіз облыстық газетті басқардыңыз, тәжірибеніз бар, ұзақ жылдыр бойы жауапты хатшы болған Жанат Елшібек зейнет демалысына шығып жатыр. Лайықты адам табылғанша, сол кісінің міндетін қоса атқарсаңыз» деген тілегін жеткізді. Қарсы болған жоқпын. Келісе тұрып жүрексіндім. Өйткені өзіме дейінгілердің ізімен жүре беру менің де бойымда жоқ қасиет. «Егемен» өмір бойы қолымнан түспей келе жатқан газеттердің бірі ғой, мазмұнын былай қойғанда, безендірілуіне бір тың көзқарас керек сияқты болып көрінетін де тұратын. Бірақ, оған әр бетінде қолтаңбасы, тамшылаған маңдай тері бар Жәкең қалай қарайды? Осылай жауапты хатшы ретіндегі қызметімді неден бастарымды білмей жүргенде, Жәкеңнің өзі келе қалды. Әдеттегідей, біраз әңгіменің басы қайырылғаннан кейін Жәкең: «Өзің білесің, сенің жас кезінде-ақ, «Егеменнің» мектебінен өткенінді қалаған адамдардың бірі мен едім. Сол тілегіміз Алла Тағаланың құлағына шалынып, қазақ баспасөзінің қарашаңырағының табалдырығынан аттадың, құтты болсын! Басшылық екі қызметтің тізгінін қолыңа ұстатыпты. Бұл — үлкен жауапкершілік. Сол сенім үдесінен шығамын десең, ешкімге жалтақтамай, өз жолыңмен жүр, газетті заман талабына сай безендіруге де күшінді сал» деді. Осы әңгімеден кейін, иығымнан бір ауыр жүк сыпырылып түскендей, жеңілдеп қалдым. Сезімтал жүрек менің жаңа ортада қандай күй

кешіп жүргенімді сезген екен.

... Жәкеңнің таңы ерте атады. Ежелгі әдеті. Ол бүгін де сәуір таңының күлгін сәулесі терезеге түсер-түспесте тұрып кетті. Бұрынғыдай жұмысқа асығатын емес, жата тұрса да болатын еді. Жоқ, өмірден көргені мен көңілге түйгені мол оның өзінің ақ адал жүрегіндей аппақ қағазға түсірсем деген ойлары көп...

... Тағы бір жаңа кітап, жақсы кітап жазылып жатыр...